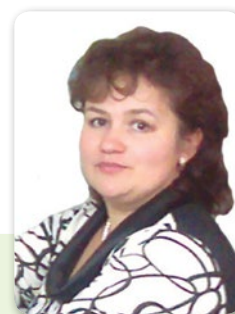

І нині Мономахові повчання не втратили свого звучання

Урок позакласного читання у 4-му класі

Марина ДУЛЬСЬКА, вчителька початкових класів, Вишнопільська ЗОШ І–ІІІ ст., Тальнівський р-н, Черкаська обл.

У вихованні є вічні теми. Вони беруть початок з давніх-давен, і, як той потічок, підсилюються, набирають нового звучання, не втрачаючи разом з тим своєї актуальності. Від Володимира Мономаха до сучасності — такий місток проклала автор публікації.

Тема. Хто слухається старшого, об камінь не спіткнеться. Повчання Володимира Мономаха дітям.

Мета. Ознайомити учнів з повчаннями Володимира Мономаха. Вчити аналізувати й шукати підтвердження їхньої слушності у творах дитячої літератури

й повсякденному житті. Формувати вміння виділяти в тексті головне та самостійно орієнтуватися у світі дитячих книжок. Пробуджувати інтерес до читання. Виховувати доброчесність.

Матеріали та обладнання: мультимедійний комплект, слайд із прислів'ями, мультимедійна презентація "Повчання", відео про тварин; сенсорні круги, сенсорні хрести й картки зі словами; збірки творів українських письменників; іплікатор Кузнецова, штучна ромашка і мікрофон.

Попередня робота

Готуючись до уроку, діти з учителем прослуховують повчання Володимира Мономаха в аудіозаписі. Учні об'єднуються у 8 груп, аби дібрати й опрацювати тексти художніх творів, що пов'язані з певним повчанням. Педагог проводить інструктаж з виконання роботи, допомагає з вибором творів.

Зауваги до проведення уроку

Між виступами груп доцільно проводити хвилинки відпочинку: вправи для очей (за сенсорними кругами), вправи для ніг з іплікатором Кузнецова, руханки.

Хід уроку

І. Організаційний момент (2–3 хв)

Учитель бере в руки ромашку і читає вірш.

Біленьку ромашку в руці я тримаю.
Вона із цікавістю клас оглядає,
Вітає хлоп'ят, і дівчаток вітає,
І доброго настрою всім нам бажає.

Автор невідомий

Володимир Мономах (автор невідомий)

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТВОРІВ І ЗМІСТ ЗАВДАНЬ

Група	Повчання Мономаха	Орієнтовний перелік творів для опрацювання	Додаткові завдання
1	“Не лініуйтеся, а трудіться...”	В. Сухомлинський “Смітник”, Леся Українка “Біда навчить”, Грицько Бойко “Консультант”, укр. народна казка “Без труда нема плода”	Порівняти ставлення горобчика до життя на початку казки і в кінці
2	“...Брежні остерігайтесь...”	Л. Глібов “Зозуля і Півень”, притча “Пастух-жартівник”, В. Сухомлинський “Скляне мишеня”, Л. Толстой “Три товариші”	Подумати над тим, чому автор обрав персонажами байки “Зозуля і Півень” саме таких “співаків”
3	“Старших шануйте, як батька, а молодих, як братів”	В. Струтинський “Сідайте, будь ласка”, Г. Чубач “Найрідніші голоси”, В. Сухомлинський “Протоптали стежку”, Грицько Бойко “Сашко”	Продовжити оповідання “Протоптали стежку” розповіддю про те, як зраділа й здивувалася бабуся, коли вранці пішла до криниці
4	“Вітайтеся і говоріть добре слово”	Н. Красоткіна “Чарівні слова”, В. Гринько “Мова”, В. Сухомлинський “До діда Федора по лопату”, “Доброго вам здоров’я, дідусю!”	Записати слова ввічливості, які ми вживаємо протягом дня
5	“Що вмієте, того не забувайте, а чого не вмієте, того навчайтесь”	П. Осадчук “Я навчаюся у тата”, В. Гродська “Вчуся у бабусі”, В. Сухомлинський “Хто ж муруватиме печі?”, Олег Орач “Вчуся у мами”	Навчити першокласників виготовляти іграшку й розказати про цей процес
6	“Не забувайте про убогих, підтримуйте їх, допомагайте сиротам...”	В. Сухомлинський “Суниці для Наталі”, “Хай я буду ваша, бабуся”, притча “Двоє друзів і старий жебрак”, Г. Різник “Допомогли”	Підготувати зв’язну розповідь про допомогу дітей класу іншим людям
7	“...Робіть добро”	В. Сухомлинський “Внучка старої вишні”, “Камінь”, “Ярок через дорогу”, Л. Забашта “Живи, добро звершай”	Знайти в інтернеті для перегляду відеопрезентацію про те, як допомагають одне одному тварини
8	“Ніколи не майте гордощів...”	І. Вачков “Чарівні дзеркала”, П. Красюк “Чванливий мішок”, О. Сенатович “Ми розбили склянку з чаєм”, притча “Мудрець і сперечальник”	Розказати, які непорозуміння трапляються між дітьми в класі і як слід поводитися, аби їх уникати

Вправа “Побажання”

Діти передають ромашку одне одному і висловлюють побажання на урок.

II. Повідомлення теми уроку (1–2 хв)

1. Бесіда

Орієнтовний зміст запитань

- Хто вам допомагає, коли виникають проблеми?
- Чому ви звертаєтесь до дорослих?
- Як розумієте зміст прислів’я “Хто слухається старшого, об камінь не спіткнеться”?

2. Слово вчителя

— Сьогодні ми докладніше ознайомимося з повчаннями Володимира Мономаха і творами дитячої літератури, що стосуються теми, а також поміркуємо над тим, чи й тепер актуальні повчальні слова наших пращурів.

III. Актуалізація знань учнів (5–6 хв)

1. Словникова робота

На сенсорних хрестах розміщено картки з поясненням значення слів. Діти слухають запитання вчителя, відповідають на них, а потім читають пояснення.

— Як можна назвати звернення дорослих до дітей задля допомоги їм, надання підказки чи передавання досвіду? (Поради, зауваження, повчання).

— Що означає кожне з цих слів?

Порада — пропозиція, вказівка, як діяти в певних умовах, допомога добрим словом у скруті.

Зауваження — коротко висловлене міркування з приводу чого-небудь, докір, закид, вказівка на помилку в поведінці.

Повчання — порада, навчання з метою запобігти помилкам, напучення.

2. Бесіда

— З якими повчаннями ми вже зустрічалися?

Діти пригадують твір Олександра Олеся “Ярослав Мудрий” з розділу “Сторінками історії”, де звучали повчання князя Ярослава.

— Пригадайте, що князь заповідав синам.

— Чи є його слова повчальними і для нас, його далеких нащадків?

— Що ми знаємо про Володимира Мономаха та його “Повчання”?

3. Перегляд мультимедійної презентації “Повчання”

IV. Презентація роботи груп (22–24 хв)

Учасники груп по черзі озвучують певне повчання Мономаха й коротко характеризують зміст опрацьованих творів. Потім кожна група презентує додаткове

Зустрічайте нові посібники для 2-го класу

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

- ☀ Робочий зошит № 1
- ☀ Робочий зошит № 2
- ☀ Зошит з інформатики
- ☀ Формувальне оцінювання

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

- ☀ Зошит з розвитку зв'язного мовлення
- ☀ Тренажер із правопису: зошит № 1 і зошит № 2

Замовляйте комплект робочих зошитів
для 2-го класу:

(067) 504 5022,
(050) 761 7259

books@dvsvit.com.ua